NN 111/2018 (12.12.2018.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji

HRVATSKI SABOR

2151

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE I VISOKOUČINKOVITOJ KOGENERACIJI

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 7. prosinca 2018.

Klasa: 011-01/18-01/162
Urbroj: 71-06-01/1-18-2
Zagreb, 12. prosinca 2018.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE I VISOKOUČINKOVITOJ KOGENERACIJI

Članak 1.

U Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (»Narodne novine«, br. 100/15., 123/16. i 131/17.) u članku 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

»(2) Ovim Zakonom uređuju se pitanja izgradnje proizvodnog postrojenja te stjecanje statusa povlaštenog proizvođača električne energije za proizvodna postrojenja koja koriste bilo koji od primarnih oblika obnovljivih izvora energije na području Republike Hrvatske i/ili visokoučinkovitu kogeneraciju.«.

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

Članak 2.

U članku 3. iza točke 1. briše se slovo: »i«.

U točki 2. briše se točka na kraju rečenice i dodaje se slovo: »i«

Iza točke 2. dodaje se točka 3. koja glasi:

»3. Direktiva (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (Tekst značajan za EGP) (SL L 239, 15. 9. 2015.).«.

Članak 3.

U članku 4. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *biomasa* biorazgradivi dio proizvoda, otpada i ostataka biološkog podrijetla iz poljoprivrede (uključujući tvari biljnoga i životinjskoga podrijetla), šumarstva i srodnih proizvodnih djelatnosti, uključujući ribarstvo i akvakulturu, kao i biorazgradivi dio industrijskoga i komunalnoga otpada

2. *EKO bilančna grupa* – bilančna grupa koju čine proizvođači električne energije i druge osobe koje obavljaju djelatnost proizvodnje električne energije, a koje imaju pravo na poticajnu cijenu sukladno sklopljenim ugovorima o otkupu električne energije temeljem Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 33/07.), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 63/12., 121/12. i 144/12.) i Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 133/13., 151/13., 20/14., 107/14. i 100/15.) te pravo na zajamčenu otkupnu cijenu temeljem ugovora o otkupu električne energije zajamčenom otkupnom cijenom iz članka 35. ovoga Zakona

3. *ekološka inovacija* – svi oblici inovacijskih aktivnosti koje dovode do znatnog poboljšanja zaštite okoliša ili su na to usmjerene, uključujući nove proizvodne procese, nove proizvode ili usluge i nove metode upravljanja i poslovanja čijom bi se uporabom ili provedbom vjerojatno spriječili ili znatno umanjili rizici za okoliš, onečišćenje i drugi negativni učinci koji proizlaze iz uporabe resursa, tijekom životnog ciklusa povezanih aktivnosti

4. *ekonomski opravdana potražnja* – potražnja koja ne prelazi potrebe za toplinom ili hlađenjem, a koja bi se inače u tržišnim uvjetima mogla zadovoljiti postupcima proizvodnje energije različitima od kogeneracije

5. *električna energija iz kogeneracije* – električna energija proizvedena u postupku povezanom s proizvodnjom korisne topline i obračunata u skladu s metodologijom utvrđenom propisom kojim su uređena pitanja statusa povlaštenog proizvođača električne energije

6. *Hrvatska energetska regulatorna agencija* (u daljnjem tekstu: Agencija) – neovisni regulator energetskih djelatnosti osnovan posebnim zakonom i s ovlastima propisanim ovim Zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti

7. *isporučena električna energija* – količina električne energije koju je proizvodno postrojenje ili proizvodna jedinica predala u elektroenergetsku mrežu u obračunskom mjernom intervalu, evidentirana na pojedinom obračunskom mjernom mjestu

8. *jednostavna građevina* – jednostavna i druga građevina i radovi sukladno propisima o gradnji

9. *kogeneracijsko postrojenje* – proizvodno postrojenje u kojem se istodobno proizvodi električna i toplinska energija u jedinstvenom procesu, pri čemu se kogeneracijska postrojenja koja obnovljive izvore energije koriste kao primarni izvor energije smatraju proizvodnim postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije

10. *konkurentan natječajni postupak za dodjelu tržišne premije odnosno za poticanje zajamčenom otkupnom cijenom* – nediskriminirajući postupak prikupljanja ponuda kojim se predviđa sudjelovanje dostatnog broja poduzetnika i kojim se potpore dodjeljuju bilo na temelju početne ponude koju je ponuđač dostavio bilo na temelju dražbovne cijene. Osim toga, proračun ili obujam povezan s natječajnim postupkom obvezujuće je ograničenje, tako da potporu ne mogu dobiti svi sudionici postupka

11. *korisna toplina* – toplinska energija proizvedena u postupku kogeneracije radi zadovoljavanja ekonomski opravdane potražnje za grijanjem ili hlađenjem

12. *korisnik postrojenja za samoopskrbu* – krajnji kupac električne energije kategorije kućanstvo koji unutar svojih instalacija ima priključeno postrojenje za samoopskrbu električnom energijom iz obnovljivih izvora energije ili visokoučinkovite kogeneracije, čije viškove energije unutar obračunskog razdoblja može preuzeti opskrbljivač ili tržišni sudionik s kojim postoji sklopljen odgovarajući ugovor, pod uvjetom da je unutar kalendarske godine količina električne energije koju je predao u mrežu manja ili jednaka preuzetoj električnoj energiji

13. *krajnji kupac s vlastitom proizvodnjom* – krajnji kupac električne energije na čiju je instalaciju priključeno proizvodno postrojenje za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije ili visokoučinkovite kogeneracije kojom se podmiruju potrebe krajnjeg kupca i s mogućnošću isporuke viška proizvedene električne energije u prijenosnu ili distribucijsku mrežu

14. *ministar* ministar nadležan za energetiku

15. *Ministarstvo* središnje tijelo državne uprave nadležno za energetiku

16. *neto isporučena električna energija* – razlika ukupno isporučene električne energije i ukupno preuzete električne energije proizvodnog postrojenja ili proizvodne jedinice, utvrđena u svakom obračunskom mjernom intervalu, za sva obračunska mjerna mjesta zajedno

17. *nositelj projekta* – fizička ili pravna osoba koja planira graditi i gradi proizvodno postrojenje ili proizvodnu jedinicu, upisana u Registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača

18. *obnovljivi izvori energije* – obnovljivi nefosilni izvori energije (aerotermalna, energija iz biomase, energija iz biotekućine, energija mora, hidroenergija, energija vjetra, geotermalna i hidrotermalna energija, energija plina iz deponija otpada, plina iz postrojenja za obradu otpadnih voda i bioplina, Sunčeva energija i biorazgradivi dio certificiranog otpada za

proizvodnju energije na gospodarski primjeren način sukladno propisima iz upravnog područja zaštite okoliša)

19. *omjer električne i toplinske energije* – omjer između električne energije iz kogeneracije i korisne topline u isključivo kogeneracijskom pogonu, sukladno propisu kojim su uređena pitanja statusa povlaštenog proizvođača električne energije

20. *operator tržišta električne energije* – pravna osoba s javnim ovlastima, koja je odgovorna za organiziranje tržišta električne energije, s pravima i dužnostima prema ovom Zakonu

21. *povlašteni proizvođač električne energije* – energetski subjekt i/ili druga pravna ili fizička osoba koja električnu energiju proizvodi iz obnovljivih izvora energije ili u pojedinačnom proizvodnom objektu istodobno proizvodi električnu i toplinsku energiju na visokoučinkovit način, koristi otpad ili obnovljive izvore energije na gospodarski primjeren način koji je usklađen sa zaštitom okoliša, a koja je stekla status povlaštenog proizvođača električne energije u skladu s odredbama ovoga Zakona

22. *preuzeta električna energija* – količina električne energije koju je proizvodno postrojenje ili proizvodna jedinica preuzela iz elektroenergetske mreže u obračunskom mjernom intervalu, evidentirana na pojedinom obračunskom mjernom mjestu

23. *program potpore* – program državne potpore definiran zakonom kojim se uređuju državne potpore u području zaštite okoliša i energetike i koji se izrađuje u skladu s važećim pravilima o državnim potporama

24. *proizvodno postrojenje* – samostalno i tehnički cjelovito postrojenje za proizvodnju električne i/ili toplinske energije, a koje se može sastojati od više proizvodnih jedinica

25. *proizvodna jedinica* – postrojenje za proizvodnju električne i/ili toplinske energije, koje je dio proizvodnog postrojenja te koje s drugim proizvodnim jedinicama može koristiti zajedničke dijelove proizvodnog postrojenja i zajedničku pripremu primarnog energenta, odnosno koristi isti izvor energije, pri čemu proizvodna jedinica proizvodi energiju neovisno o drugim proizvodnim jedinicama proizvodnog postrojenja

26. *proizvodno postrojenje koje koristi obnovljive izvore energije* – proizvodno postrojenje koje koristi obnovljive izvore energije za proizvodnju električne i/ili toplinske energije

27. *projekt korištenja obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije* – projekt gradnje proizvodnog postrojenja koji je upisan u Registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača

28. *registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (u daljnjem tekstu: Registar OIEKPP-a)* – jedinstvena evidencija o projektima obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, proizvodnim postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije, odnosno visokoučinkovitim kogeneracijskim postrojenjima te povlaštenim proizvođačima na području Republike Hrvatske

29. *samoopskrba električnom energijom* – zadovoljavanje vlastitih potreba za električnom energijom iz elektroenergetskog postrojenja spojenog unutar svojih instalacija

30. *statistički prijenos među državama članicama* – statistički prijenos određene količine električne energije iz obnovljivih izvora energije iz jedne države članice Europske unije u drugu kada se prenesena količina električne energije oduzima iz ostvarene količine električne energije iz obnovljivih izvora energije zemlje iz koje se prenosi električna energija te dodaje ostvarenoj količini električne energije iz obnovljivih izvora energije zemlje u koju se prenosi električna energija

31. *tekuće biogorivo* – tekuće gorivo koje se upotrebljava u energetske svrhe, osim za promet, uključujući električnu energiju i energiju za grijanje i hlađenje proizvedenu iz biomase

32. *treća država* – svaka država osim Republike Hrvatske ili država članica Europske unije

33. *ukupna neposredna potrošnja energije* – količina energije isporučena za energetske potrebe krajnjih kupaca u industriji, prijevozu, kućanstvima, uslugama, uključujući javne usluge, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uključujući potrošnju energije u energetskom sektoru za potrebe proizvodnje električne i toplinske energije, kao i za gubitke električne i toplinske energije u prijenosu i distribuciji energije

34. *ukupna učinkovitost* – godišnji iznos proizvedene električne i mehaničke energije i proizvedene korisne topline podijeljen s primarnom energijom goriva utrošenog za toplinsku energiju proizvedenu u postupku kogeneracije i brutoproizvodnju električne i mehaničke energije

35. *visokoučinkovita kogeneracija* – kogeneracijsko postrojenje koje osigurava uštedu primarne energije od najmanje 10% u usporedbi s referentnom odvojenom proizvodnjom električne i toplinske energije, odnosno koje osigurava bilo kakvu uštedu primarne energije u slučaju kogeneracijskog postrojenja čija instalirana električna priključna snaga ne premašuje 1 MW te zadovoljava uvjete učinkovitosti i/ili korištenja topline prema uredbi iz članka 25. ovoga Zakona

36. *vlastita potrošnja proizvodnog postrojenja* – sva potrošnja električne energije povezana s proizvodnjom električne energije, a uključuje potrošnju koja se koristi za potrebe rada proizvodnog postrojenja, opću potrošnju proizvodnog postrojenja, potrošnju električne energije povezanu s pripremom primarnog energenta ili upravljanjem izvorom energije te drugu potrošnju iza obračunskih mjernih mjesta proizvodnog postrojenja. Vlastita potrošnja proizvodnog postrojenja podmiruje se proizvodnjom iz proizvodnog postrojenja ili proizvodne jedinice ili se preuzima iz mreže preko obračunskih mjernih mjesta proizvodnog postrojenja ili proizvodne jedinice.«.

Članak 4.

U članku 5. točki 6. broj: »51.« zamjenjuje se brojem: »40.a«.

U točki 12. iza riječi: »ovoga Zakona« briše se točka i dodaju se točke 13., 14., 15. i 16. koje glase:

»13. upis u Registar jamstva podrijetla električne energije postrojenja povlaštenih proizvođača električne energije koji imaju važeći ugovor o otkupu električne energije sklopljen s operatorom tržišta električne energije primjenom Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 33/07.), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 63/12., 121/12. i 144/12.), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 133/13., 151/13., 20/14., 107/14. i 100/15.) i ugovor o otkupu električne energije zajamčenom otkupnom cijenom iz članka 35. ovoga Zakona i koja imaju prava na sudjelovanje u sustavu jamstva podrijetla električne energije

14. izdavanje jamstva podrijetla električne energije za električnu energiju proizvedenu u postrojenjima povlaštenih proizvođača električne energije za koji imaju važeći ugovor o otkupu električne energije sklopljen s operatorom tržišta električne energije primjenom Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 33/07.), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 63/12., 121/12. i 144/12.), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 133/13., 151/13., 20/14., 107/14. i 100/15.) i ugovor o otkupu električne energije zajamčenom otkupnom cijenom iz članka 35. ovoga Zakona i koja imaju prava na sudjelovanje u sustavu jamstva podrijetla električne energije

15. prodaju jamstava podrijetla električne energije izdanih za električnu energiju iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona proizvedenu u postrojenjima povlaštenih proizvođača električne energije za koji imaju važeći ugovor o otkupu električne energije sklopljen s operatorom tržišta električne energije primjenom Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 33/07.), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 63/12., 121/12. i 144/12.), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (»Narodne novine«, br. 133/13., 151/13., 20/14., 107/14. i 100/15.) i ugovor o otkupu električne energije zajamčenom otkupnom cijenom iz članka 35. ovoga Zakona.

16. provođenje postupka utvrđivanja ispunjenja uvjeta poduzetnika za plaćanje umanjene visine naknade za obnovljive izvore energije i kogeneracije te javnu objavu popisa poduzetnika koji plaćaju umanjenu naknadu za obnovljive izvore energije i kogeneracije, u skladu s člankom 43. ovoga Zakona.«.

Članak 5.

U članku 6. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Za provedbu ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske će uredbom iz članka 36. ovoga Zakona detaljno razraditi klasifikaciju proizvodnih postrojenja ovisno o vrsti izvora, tehnologiji i priključnoj snazi proizvodnog postrojenja.«.

Članak 6.

U članku 7. stavak 6. mijenja se i glasi:

»(6) Metodologiju utvrđivanja udjela energije iz obnovljivih izvora energije u ukupnoj neposrednoj potrošnji iz stavka 2. ovoga članka propisuje Vlada Republike Hrvatske uredbom iz članka 25. ovoga Zakona.«.

Stavak 8. mijenja se i glasi:

»(8) Ministarstvo će do kraja tekuće godine, sukladno metodologiji iz stavka 6. ovoga članka, izraditi i na svojim mrežnim stranicama objaviti izvješće o ukupnoj ostvarenoj neposrednoj potrošnji energije u prethodnoj godini.«.

Članak 7.

U članku 9. stavku 2. točka 2. mijenja se i glasi:

»2. uvođenje i djelovanje programa potpore i drugih mjera za poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i sve promjene u području mjera propisanih Nacionalnim akcijskim planom te informacije o tome kako se električna energija koja prima potporu dodjeljuje krajnjim korisnicima«.

U točki 3. riječi: »biogoriva proizvedena od otpadaka, ostataka, neprehrambene celuloze i drvne celuloze« zamjenjuju se riječima: »goriva i sirovine navedene u pravilniku kojim se uređuju mjere za poticanje korištenja biogoriva u prijevozu«.

U točki 9. riječi: »otpadaka, ostataka, neprehrambene celuloze i drvne celuloze« zamjenjuju se riječima: »sirovina i goriva navedenih u pravilniku kojim se uređuju način i uvjeti primjene zahtjeva održivosti u proizvodnji i korištenju biogoriva, uključujući procjenu resursa koja je usmjerena na aspekte održivosti u vezi s učinkom zamjene proizvoda za hranu ljudi i životinja za potrebe proizvodnje biogoriva, uzimajući u obzir načela hijerarhije otpada uspostavljene u zakonu kojim se uređuje održivo gospodarenje otpadom i načela višestruke uporabe biomase, vodeći računa o regionalnim i lokalnim gospodarskim i tehnološkim prilikama, održavanje potrebnih zaliha ugljika u tlu te kvalitetu tla i ekosustava«.

U točki 13. iza riječi: »do 2020.« briše se slovo: »i«.

U točki 14. briše se točka na kraju rečenice i dodaje slovo: »i«.

Iza točke 14. dodaje se točka 15. koja glasi:

»15. količina biogoriva i tekućih biogoriva u jedinicama energije koje odgovaraju svakoj kategoriji skupine sirovina navedenih u pravilniku kojim se uređuje način i uvjeti primjene zahtjeva održivosti u proizvodnji i korištenju biogoriva, koje je Republika Hrvatska uzela u obzir radi postizanja nacionalnog cilja.«.

Članak 8.

U članku 14. stavku 2. broj: »5.« zamjenjuje se brojem: »6.«.

Članak 9.

Članak 15. mijenja se i glasi:

»(1) U svrhu izgradnje proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i u svrhu izgradnje visokoučinkovite kogeneracije te infrastrukturnih građevina neposredno povezanih s radom proizvodnog postrojenja na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske može se osnovati pravo građenja i/ili pravo služnosti.

(2) Pravo građenja i/ili pravo služnosti iz stavka 1. ovoga članka osniva se temeljem ugovora o osnivanju prava građenja i/ili prava služnosti.

(3) Ugovor iz stavka 2. ovoga članka sklapa tijelo nadležno za upravljanje zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske s pravnom ili fizičkom osobom koja je izabrana kao najpovoljniji ponuditelj na provedenom javnom natječajnom postupku iz članka 16.a stavka 1. ovoga Zakona, sukladno propisima kojima se uređuje upravljanje zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske.

(4) Za izgradnju elektroenergetskih infrastrukturnih građevina neposredno povezanih s radom proizvodnog postrojenja iz stavka 1. ovoga članka, a koja se planiraju izgraditi na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske, ugovor o pravu građenja i/ili prava služnosti sklapa tijelo nadležno za upravljanje zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske s operatorom prijenosnog sustava i/ili operatorom distribucijskog sustava.

(5) Prijenos osnovanog prava građenja ili dijela prava građenja prije isteka roka na koji je osnovano na drugu osobu provodi se sukladno propisima kojima se uređuje upravljanje zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske.

(6) U slučaju rekonstrukcije postojećeg proizvodnog postrojenja sukladno članku 30. stavku 6. ovoga Zakona rok trajanja prava građenja i/ili prava služnosti može se produžiti sukladno propisima kojima se uređuje upravljanje zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske.«.

Članak 10.

Članak 16. mijenja se i glasi:

»(1) Pravna ili fizička osoba koja je zainteresirana za gradnju proizvodnog postrojenja koje koristi obnovljive izvore energije ili izgradnju visokoučinkovite kogeneracije te infrastrukturnih građevina neposredno povezanih s radom proizvodnog postrojenja na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske iskazuje interes za gradnju proizvodnog postrojenja na određenoj lokaciji u pisanom obliku Ministarstvu.

(2) Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je na poseban račun Ministarstva uplatiti predujam u propisanom iznosu te dokaz o uplati dostaviti uz iskaz interesa za gradnju proizvodnog postrojenja na određenoj lokaciji.

(3) Ako pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka uz iskaz interesa ne dostavi dokaz o uplati predujma ili predujam nije plaćen u propisanom iznosu, Ministarstvo neće provesti postupak ispitivanja mogućnosti gradnje proizvodnog postrojenja na lokaciji za koju je iskazan interes za gradnju i o tome obavijestiti pravnu ili fizičku osobu iz stavka 1.ovoga članka.

(4) Predujam iz stavka 2. ovoga članka koristi se za podmirenje troškova postupka ispitivanja mogućnosti gradnje proizvodnog postrojenja na lokaciji za koju je iskazan interes i/ili troškove provedbe javnog natječajnog postupka iz članka 16.a stavka 1. ovoga Zakona za pravnu ili fizičku osobu iz stavka 1. ovoga članka, koja je izabrana kao najpovoljniji ponuditelj, te za druge povezane troškove.